

ნოქალაქევის ნაქალაქარის (სენაკის მუნიციპალიტეტი) არქეოლოგია

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანების ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციისათვის საჭირო დონისძიებების განხორციელება.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული სამუშაოების გრაფიკის შესაბამისად, წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია, გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედგა შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

სამუშაოების შესრულების გრაფიკი განსაზღვრავს სამუშაოთა მიმდინარეობას და შემსყიდველისათვის ეტაპობრივად წარდგენის გეგმას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარედგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (1 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით (2 ეგზემპლარი).

მიმწოდებელი ვალდებულია, არქეოლოგიური სამუშაოების დაწყებამდე ძეგლზე დაამონტაჟოს ჩასატარებელი სამუშაოების ამსახველი საინფორმაციო ბანერი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

- მესაქუთრება;
- შემსყიდველი;
- მიმწოდებელი;
- ჩასატარებელი სამუშაოს სახეობა;

❖ ძეგლის მოკლე აღწერა

ნოქალაქევის ნაქალაქარი მდებარეობს სენაკის მუნიციპალიტეტში, სოფელ ნოქალაქევში, ქ. სენაკიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით 15 კმ-ში. ნაქალაქარი 15 პეტროზეა გაშენებული. IV-VIII სს-ში ის ეგრისის (ლაზიების) დედაქალაქს წარმოადგენდა. ქართული წერილობითი წყაროები ძეგლს მოიხსენიებენ როგორც ციხე-გოჯი, ხოლო ბიზანტიელი ისტორიკოსები მას არქეოპოლისს უწოდებდნენ.

ნაქალაქარის ქვედა ტერასის აღმოსავლეთ სექტორის არქეოლოგიური კვლევა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი ქალაქებების საკითხების დასადგენად. უკანასკნელ წლებში (2001 წლიდან დღემდე) ჩატარებულმა არქეოლოგიურმა კვლევა-ძიებამ ნაქალაქარის აღმოსავლეთ სექტორის გარეგნული სახის დადგენის თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი სიახლეები მისცა მკვლევარებს. გამოითქვა ვარაუდი, რომ აღმოსავლეთ გალავანს აღმოსავლეთ მხრიდან მისი თანადროული თავდაცვითი თხრილი შემოუყვებოდა. ამ ვარაუდის დამტკიცების შემთხვევაში ნოქალაქევის ნაქალაქარის საფორტიფიკაციო სისტემის სრულიად ახლებურად გააზრება მოხდება.

❖ ნოქალაქევის ნაქალაქარის (სენაკის მუნიციპალიტეტი) ტერიტორიაზე უნდა ჩატარდეს შემდეგი არქეოლოგიური სამუშაოები:

- გასათხრელი ფართობი 9X10 კვ/მ საშუალოს სიღრმით 2 მ;
- მიწის გატანა 20 მეტრზე ხელით და ურიკით;
- გათხრილი ფართობის დროებითი კონსერვაცია ან რეალტივაცია.

❖ არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების პირობები

სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული

ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია, სამუშაოები შეასრულოს საველე-არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;

- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადო უნდა დაიცას დაზიანებისგან, განადგურებისა და დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისაგან;
- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდა მაღალი მატერიალური დირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოდება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მიმართოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;
- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი, უნდა ჩაბარდეს უახლოეს მუზეუმ-ნაკრძალს, მუზეუმს ან სხვა შესაბამის სამეცნიერო დაწესებულებას სათანადო თანმხლებ დოკუმენტაციასთან ერთად.
- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას, ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.

❖ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროცესი

წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში, მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს არქეოლოგიური კვლევის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

- შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაციის, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები;
- შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუპები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება;
- შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი;
- შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით;
- საკვლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა;
- არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი;
- არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა;
- კროკები;
- გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით;
- ტექსტური აღწერილობა;
- არქეოლოგიური კვლევის შედეგების ანგარიში.
- გამოვლენილი ობიექტების (უძრავი/მოძრავი) შესახებ ინფორმაციის ატვირთვა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს "კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემაში" (ობიექტის ინფორმაციის შეტანა, ობიექტის შექმნა, რუპების განთავსება, ფოტოების ატვირთვა ანოტაციებით, გრაფიკული მონაცემების ატვირთვა, დოკუმენტაციის ატვირთვა). ინფორმაციის ატვირთვა ბაზაში უნდა მოხდეს კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების მიხედვით შედეგების სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ველების შესაბამისად. იხ. თანდართული ფორმები
- მოძრავი არტეფაქტების შემთხვევაში ბაზაში ასატვირთი ობიექტები განისაზღვრება შემდეგნაირად:
 1. პროფილირებული არტეფაქტები
 2. ფრაგმენტები ან მათი ერთობლიობა, რომლებიც ექვემდებარებიან ადგენენ/რესტარაციას
 3. არტეფაქტები, რომლებიც მნიშვნელოვან მეცნიერულ დირებულებას ატარებენ (მაგ: ძეგლის დათარიღების განსაზღრა, დამზადების ტექნოლოგიის დაღგენა და ა.შ.)

- ❖ ნოქალაქევის ნაქალაქარის (სენაკის მუნიციპალიტეტი) ტერიტორიაზე ჩასატარებელი არქეოლოგიური სამუშაოებისათვის დოკუმენტაცია მოცემულია ტექნიკური დაგალების დანართების სახით.
- ნოქალაქევის ნაქალაქარის (სენაკის მუნიციპალიტეტი) გენერალური გეგმა, აერო-ფოტო და ტერიტორიის ფოტო, სადაც უნდა ჩატარდეს არქეოლოგიური გათხრები.

❖ სამუშაოთა საბოლოო მიღება

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ, თანახმად გეგმა-გრაფიკისა.

შემსყიდველი ამოწმებს შესრულებულ სამუშაოებს. თუ შემსყიდველმა სამუშაოები შეაფასა წუნით, სამუშოები დასრულებულად ჩაითვლება დაფაქტურის აღმოფხვრის შემდეგ.

❖ სამუშაოთა შესრულების გადები

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა არაუგვიანეს 2016 წლის 23 დეკემბრისა. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.

ნოქალაქევის ნაქალაქარის (სენაკის მუნიციპალიტეტი) არქეოლოგია, ხარჯთაღრიცხვა

I. ფიზიკური სამუშაოები

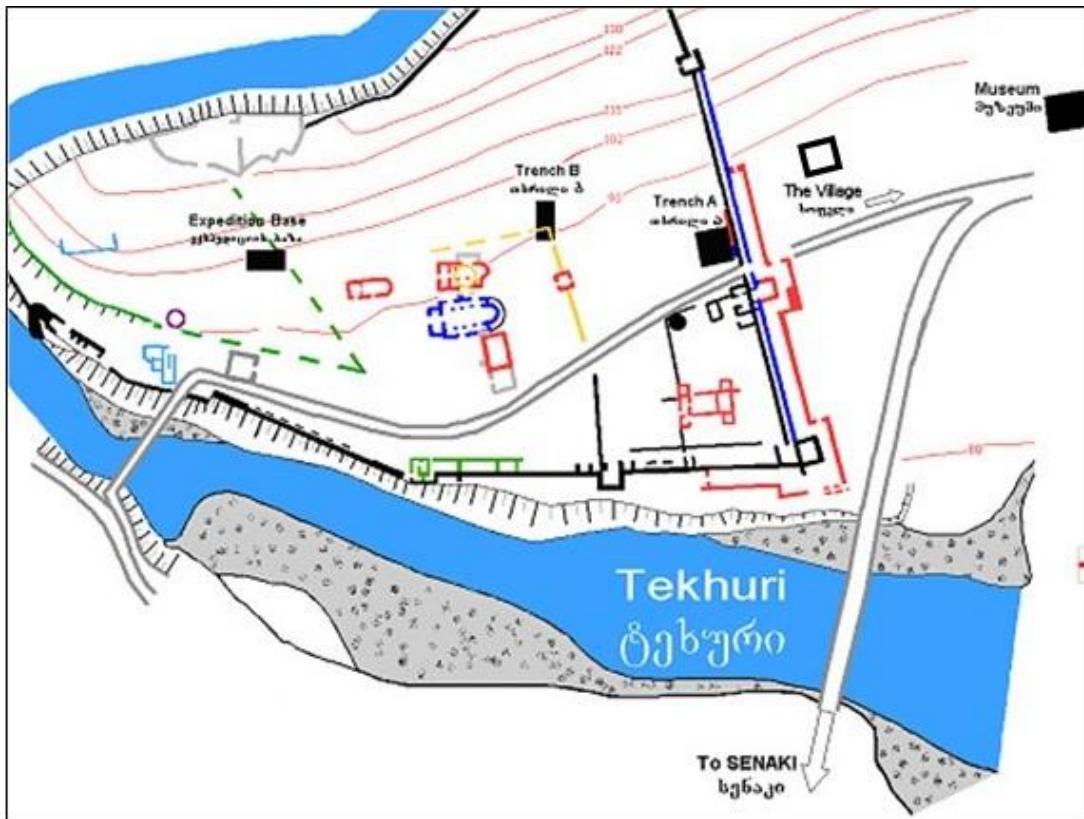
№	სამუშაოების ჩამონათვალი	განზომ. ერთ	რაოდენ.	ერთ. ფასი ლარი	სულ დირებულება ლარი
1	2	3	4	5	6
არქეოლოგიური სამუშაოები					
1	90 კვ/მ ფართობის არქეოლოგიური შესწავლა სიღრმით 2 მ	მ³	180		
2	მიწის გატანა 20 მ-ზე ურიკით	მ³	180		
3	გათხრილი ფართობის დროებითი კონსერვაცია ან რეკონსტრუქცია	მ²	90		
ჯამი					

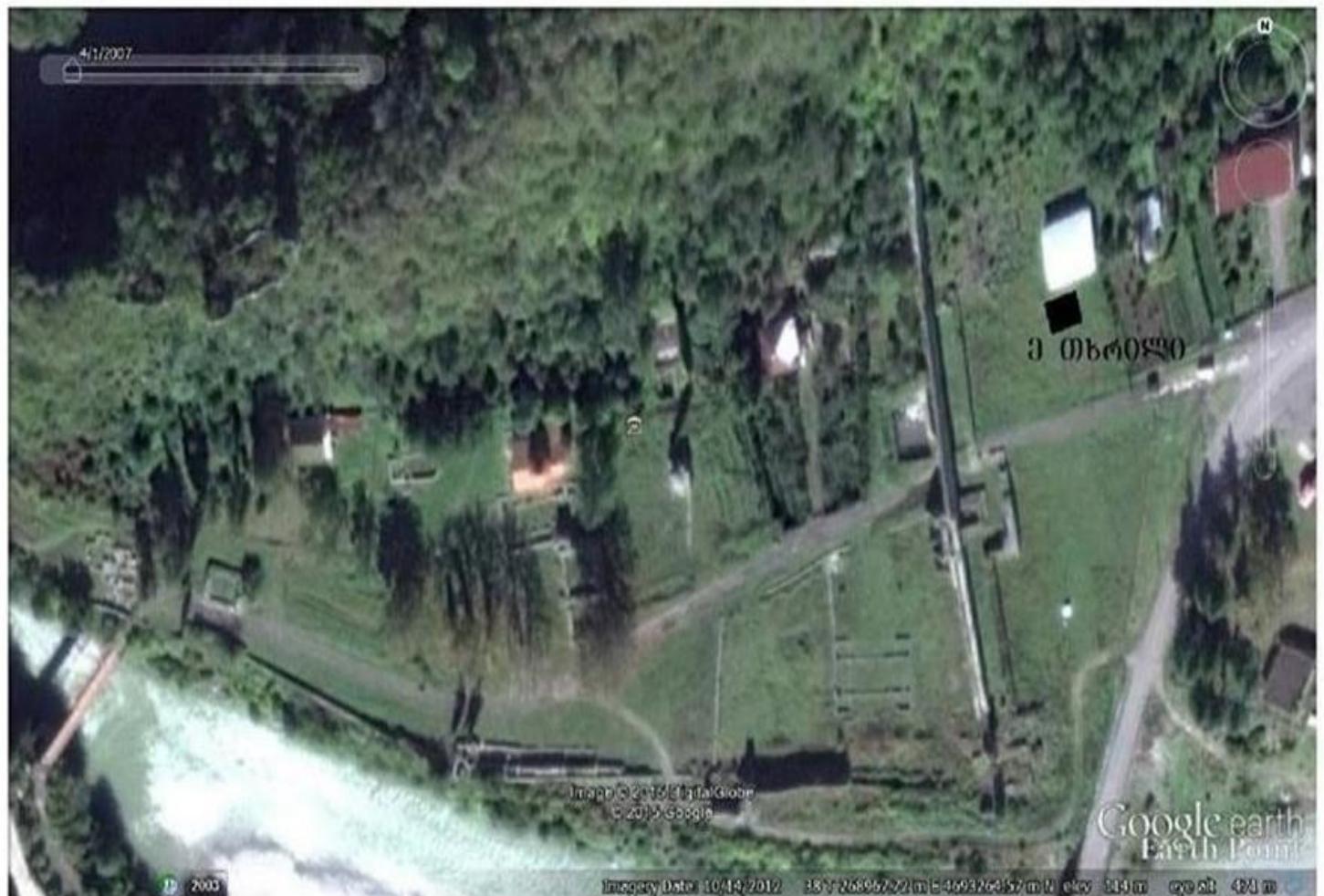
II. კვლევითი სამუშაოები

	დასახელება	სულ დირებულება, ლარი
1	შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაცია, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები	
2	შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წერილების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რეკონსტრუქციის გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კისმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება	
3	შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი	
4	შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარების სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით	
5	საკლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა	
6	არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი	
7	არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა	
8	კროკების შედეგნა	
9	გამოხაზული ნახატები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით	
10	ტექსტური აღწერილობა	
ჯამი II		

	სულ პირდაპირი ხარჯები (ჯამი I+ჯამი II)		
	ზედნადები ხარჯები არაუმტებეს 10%	10%	
	ჯამი		
	მოგება 8%	8%	
	ჯამი		
	გაუთვალისწინებელი ხარჯები არაუმტებეს 5%	5%	
	სულ		

თანდართული ფოტომასალა

#	არქეოლოგიური ძეგლების/ობიექტების ჩამონათვალი	ფოტო
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
n		

საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო

კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ობიექტის/ძეგლის სააღრიცხვო ბარათი
№ 1

--

1. სახელწოდება

--

2. ადგილმდებარეობა / მისამართი

2.1 ზუსტი მისამართი

ადმინისტრაციული ერთეული (ავტონომიური რესპუბლიკა, ქალაქი, დაბა, სოფელი)	
ქალაქის რაიონი	
ქუჩა (ქუჩები)	
შენობის №	

2.2 გეოგრაფიული / მდებარეობა

ისტორიული მხარე	
გეოგრაფიული ერთეულის სახელწოდება	
ისტორიული დასახლების სახელწოდება	
მანძილი და მიმართულება უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან	

3. სახეობა

არქიტექტურის	
არქეოლოგიური	
საინჟინრო	
მემორიალური	
ქალაქთმშენებლობის (ურბანიული)	
საბადე საპარკო ხელოვნების და ლანდშაფტური არქიტექტურის	
მონუმენტური სახითი ხელოვნების	

პალეოგრაფიული ეთნოგრაფიული	
მეცნიერების, ტექნიკისა და მრეწველობის განვითარებასთან დაკავშირებული ძეგლი	

4. თარიღი (პერიოდი, საუბუნე, ზუსტი თარიღი)

--

5. სტატუსი და კატეგორია

5.1. სტატუსი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.2. სტატუსის მინიჭების თარიღი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.3. სტატუსის მიმნიჭებელი ორგანიზაციის დასახელება	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.4. დოკუმენტის №	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.5. კატეგორია	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.6. კატეგორიის მინიჭების თარიღი	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.7. კატეგორიის მიმნიჭებელი ორგანიზაციის დასახელება	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.8. დოკუმენტის №	თავდაპირველი	
	ამჟამინდელი	
5.9. რეესტრის №		
5.10. რეესტრში შეტანის თარიღი		

6. ფუნქცია

დასახელება	თავდაპირველი	ამჟამინდელი
6.1. რელიგიური		
6.2. სათავდაცვო		
6.3. საერო		

7. საქუთრება

იურიდიული პირი	
ფიზიკური პირი	
და სხვა	

8. მოკლე დახასიათება

--

9. ფიზიკური მდგომარეობა

9.1. ზოგადი შეფასება (კარგი, საშუალო, ცუდი, ძალიან ცუდი, დანგრეული)	
---	--

9.2. მდგომარეობის მოკლე აღწერა

--

9.3. დაზიანების გამომწვევი მიზეზი

ბუნებრივი	
-----------	--

ადამიანის ზემოქმედება	
სხვა კონკრეტული მიზეზი	

9.4. მოსალოდნელი საშიშროება და ჩასატარებელი დონისძიებები

10. მითითება კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტის/ძეგლის შესახებ არსებულ დოკუმენტაციასა და ბიბლიოგრაფიაზე

პასპორტი/ სააღრიცხვო ბარათი	
გრაფიკული მასალა	
ფოტოები	
ბიბლიოგრაფია	

11. მითითებები კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტთან/ძეგლთან დაკავშირებულ სხვა ობიექტთან/ძეგლის სააღრიცხვო დოკუმენტაციაზე

დაპატირებულ უძრავ ობიექტთა/ძეგლთა პასპორტები/სააღრიცხვო ბარათები	
ობიექტი/ძეგლში დაცულ კულტურული მემკვიდრეობის მოძრავ ობიექტთა/ძეგლთა პასპორტები/სააღრიცხვო ბარათები	
სხვა დოკუმენტები	

12. დამატებითი ინფორმაცია

--

13. ბარათის შემდგენელი

--

14. სააღრიცხვო ბარათის შედგენის თარიღი

--

ფოლდერის სახელი	კომპლექსის სახელწოდება	ობიექტის / ძეგლის სახელწოდება	რეგიონი	მუნიციპალიტეტი	დასახლებული პუნქტი	ქუჩა	შენობის ნომერი

#	ფოტოს ფაილის სახელი	ფოტოს ავტორი	ფოტოს გადაღების თარიღი	ძეგლზე მიმდინარე სამუშაოების სახეობა (კონსერვაცია, რესტავრაცია და ა.შ.)	ანოტაცია (ფასადები: აღმ., დას., ჩრდ-დას., დეტალები, გადახურვა, ინტერიერი, და ა.შ.)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					